

'Wielrennen 2.0.' zit muurvast

DeMorgen.be – OPINIE – 17/12/12, 09u39

Wim Lagae: Hoe 'de mooiste en zwaarste der sporten' zichzelf dreigt te degraderen tot een nevensport. Lagae is hoofddocent sportmarketing Thomas More Antwerpen en KU Leuven.

De blijvende populariteit van wielrennen in de kleine wieleregio Vlaanderen mag ons niet verblinden voor het probleem dat er niet meer geregeerd wordt in de wielersector

Het 'nieuwe' wielrennen krijgt vorm. In 2014 zouden de World Series Cycling (WSC) van start moeten gaan. In de nieuwe wielersport fietsen toprenners in 19 wedstrijden, verdeeld over 88 koersdagen, voor een prijzopot van 26 miljoen euro. De meer compacte en internationale competitie zou "honderd miljoen euro per jaar" genereren, die nu voor het eerst ook deels naar teams en renners zouden terugvloeien.

Het wielrennen ontwikkelde zich de jongste decennia van folkloristisch amusement in Europese kernlanden tot een internationale miljoenenbusiness. Dit gebeurde onder impuls van de fel bekritiseerde Nederlander Hein Verbruggen, oud-voorzitter van de internationale wielersport UCI. Nieuwe regio's in de dollar- en pondzone en het vroegere Oostblok werden aangeboord. Ook vonden naast lokale merken multinationale sponsors als Panasonic en Deutsche Telekom hun weg naar de sport.

Een fundamenteel probleem is echter dat die miljoenen euro's niet gevolgd zijn door regulering, gedragscodes en managementkwalificaties. Discussies over antidopingstrategie, competitieformule en televisierechten staan al jaren synoniem voor stammentwisten tussen federatie, teams en organisatoren. Niet het sectorbelang, maar het eigenbelang domineert de uitkomsten. In theorie is de UCI gemandateerd om het wielrennen te organiseren en te reguleren. Het Armstrongrapport sloeg de UCI echter knock-out want ze ontving nu ook een brevet van onbekwaamheid als dopingcontroleur. Ondertussen probeert de UCI tijd te winnen via een onderzoekscommissie die tegen zomer 2013 zal rapporteren.

Naar analogie met andere teamsporten zou de feitelijke macht bij de wielerteams, die de acteurs in een zware sport vertegenwoordigen, moeten liggen. Hoewel ze een totaalbudget van ongeveer 300 miljoen euro vertegenwoordigen, vertonen de wielerteams echter een gebrek aan visie en cohesie. Als alle teammanagers op een blauwe maandag samen vergaderen, tref je onduidelijke procedures, gebrek aan leiderschap en besluiteloosheid. Niet discussies over missie of SWOT-analyses, wel het vereffenen van oude sportieve rekeningen domineren de agenda. Naar goede gewoonte reageren teammanagers niet of versnipperd op de Armstrongcommotie. In tegenstelling tot de beter georganiseerde belangengroep van de voetbalclubs, die wél wegen op onderhandelingen over televisierechten, blijven wielerteams dan ook ongezond afhankelijk van sponsorinkomsten of donaties van mecenasen.

Helaas worden in wielerland de lakens uitgedeeld door ASO, de Franse mediagroep en organisator van de Tour de France, die ongeveer twee derden van het wielerjaar economisch vertegenwoordigt. Als arrogante monopolist vecht ASO voor de status quo, waardoor ze de vele televisierechten kan blijven verdelen onder haar aandeelhouders. ASO slaagt er steevast en gemakkelijk in om de 18 topteams aan flarden te fietsen en de UCI wandelen te sturen. Ook de WSC-plannen blijken de ASO-toets nog niet te hebben doorstaan. In het tweede persmoment moesten de initiatiefnemers toegeven dat de noodzakelijke economische plannen, met onduidelijke steun van de UCI, eventueel in januari 2013 in Parijs worden voorgelegd.

Hoe lang nog kunnen we institutioneel in het ijle blijven fietsen? De wielersleiders missen duidelijk de managementkwalificaties om de striemende statements van Rabobank, "hopeloos verziekt aan de top" en "binnen afzienbare tijd geen garantie voor een propere en eerlijke sport", te pareren. Zijn er externe beleidsspecialisten in de zaal om de afwezige of zieke wielersregering te vervangen door een noedkabinet?

Historische dreun

Wil en kan het IOC of het WADA het wielrennen onder curatele plaatsen en een permanente instelling New Cycling oprichten? Net nu is er een momentum om het rotte dopingsegment in de sport een historische dreun te verkopen. Dit moet via krachtige beleidsdaden in het verlengde van het verpletterende USADA-rapport of de getuigenissen van spijtoptanten als Tyler Hamilton. Het is ontgoochelend dat ook de WSC-plannen exclusief focussen op de dopinggebruiker en te weinig op het netwerk.

Het wielrennen lijkt een op hol geslagen economische bedrijfstak zonder fundamente. Wie hoopt dat wielrennen na Armstrong terug naar business as usual kan overschakelen of kan kiezen voor de economische vlucht voorwaarts, dwaalt. De blijvende populariteit van wielrennen in de kleine wielerregio Vlaanderen mag ons niet verblinden voor het fundamentele probleem dat er gewoon niet meer geregeerd wordt in de wielerssector. Niet door op persconferenties met miljoenen euro's te zwaaien, wel door te investeren in governance kan het wielrennen uit deze omknelling raken. Voorlopig dreigt de mooiste en zwaarste aller sporten zichzelf verder te degraderen tot een nevensport.